

Вх. № 121 kb
Дата 28.04.22г.

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КС НА РБ

ПАВЛИНА ПАНОВА

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Г. Стоянов

Относно искането на Главния прокурор на РБ Иван Гешев по к.д. № 5/2022 г. споделям следното становище:

1. Трайна практика на КС е да уважава искането на върховните представители на съдебната власт за осигуряване на необходимите финансови средства за нейното нормално функциониране. В тази връзка отхвърлянето на искането на Главния прокурор по к.д. № 5/22 би било прецедент.
2. Неубедителни са мотивите на група народни представители за намаляване средствата в бюджета на Прокуратурата на РБ с „необходимостта от спешно реформиране и реструктуриране на Прокуратурата”. Съдебна реформа и „сиромохомилство” са несъвместими.
3. Това се потвърждава от обстоятелството, че НС е приело принципната теза за необходимостта да се осигурят необходимите финансови средства за нормалното функциониране на съдебната власт, дори ако е необходимо да се наруши бюджетното салдо /чл. 2, ал. 2 ЗДБ 2010 г./ . Правилно КС е обявил за противоконституционен изразът: субсидията за съдебната власт, „която се предоставя и в случаите, когато тя може да доведе до влошаване на бюджетното салдо” /РКС № 4 от 31.03.2010 г./, тъй като това не може да стане с акт на МС. Ако се налага промяна на бюджетното салдо, МС трябва да внесе в НС проекто-ЗИД ЗДБ /арг. чл. 87, ал. 2 КРБ/.¹ Разпоредбата на чл. 2, ал. 2 вр. ал.5 ЗДБ 2010 г. има принципно значение: законодателят е приел, че МС трябва да осигури „допълнителна субсидия за съдебната власт”, дори ако е необходимо да се наруши бюджетното салдо. КС е посочил реда, по който това може да стане / РКС № 2 от 12 май 2009 г. по к.д. № 1 от 2009 г./.
4. Искането на Главния прокурор по к.д. № 5/22 г. не накърнява бюджетните правомощия на НС. В случая става въпрос за отстояване на два фундаментални конституционни принципа:
а/ принцип на правовата държава /чл. 4, ал. 1 КРБ/. Гарант на правовата държава безспорно е правосъдието. Без независима и ефикасна съдебна власт държавността се разпада.
б/ Принцип за независимостта на съдебната власт /чл. 117, ал. 2 КРБ/. Тази независимост се гарантира чрез нейния самостоятелен бюджет /чл. 117, ал. 3 КРБ/.
В крайна сметка, ако се налага промяна на бюджетното салдо, за да се осигури необходимата субсидия за съдебната власт, този проблем ще се реши от НС.

PS: Ако НС създаде адекватен законов механизъм за ефективен финансов контрол² - проблем с финансирането на съдебната власт няма да има.

София
28.04.22г.

С уважение:
/проф. д-р Ив. Стоянов/

¹ Вж. Стоянов, Ив. Финансово/Бюджетно право. Кратък курс. Казуси. Седмо преработено и актуализирано изд. С., Сиела, 2021, с. 76.

² Вж. Стоянов, Ив. Финансово право. Обща част. Специална част. Конституционно правосъдие. Казуси. Пето преработено и допълнено изд. С., Сиела, 2017, с. 135-136.